

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2018/19:MJU14

Säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i miljöbalken.

Lagförslaget innebär att kravet på säkerhet vid tillstånd till geologisk lagring av koldioxid inte längre ska vara begränsat till att endast omfatta avhjälpandet av en miljöskada och andra återställningsåtgärder. Villkor om säkerhet ska kunna justeras. Vidare ska regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om vad som krävs för att en säkerhet ska kunna godtas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2019.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:64 Säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Propositionen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:64.

Stockholm den 2 maj 2019

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Jessica Rosencrantz (M), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Mats Nordberg (SD), Ulrika Heie (C), Yasmine Eriksson (SD) och Joar Forssell (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2018/19:64 Säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut redovisas i bilaga 1, och regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i miljöbalken som innebär följande. När ett tillstånd till geologisk lagring av koldioxid ges ska kravet på säkerhet inte längre vara begränsat till att endast omfatta avhjälpande av en miljöskada och andra återställningsåtgärder. Villkor om säkerhet ska kunna justeras om det kan antas att den säkerhet som ställts inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att en säkerhet ska kunna godtas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2019.

Utskottets överväganden

Säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i miljöbalken.

Bakgrund

CCS-direktivet¹ rör geologisk lagring av koldioxid (CCS är en förkortning av Carbon Capture and Storage). Direktivet har genomförts i svensk lagstiftning bl.a. med bestämmelser i miljöbalken. Europeiska kommissionen har granskat det svenska genomförandet av direktivet och bedömt att det behövs ändringar i den svenska lagstiftningen. Med anledning av detta har Regeringskansliet tagit fram promemorian Förbättrat genomförande av direktivet om geologisk lagring av koldioxid med förslag på ändringar för att komma till rätta med bristerna.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att det ska klargöras att tillstånd till geologisk lagring av koldioxid för sin giltighet ska göras beroende av att säkerhet ställs eller att någon annan lämplig åtgärd vidtas. Säkerheten ska inte längre vara begränsad till kostnader för avhjälpande av en miljöskada och andra återställningsåtgärder. När en säkerhet ställs ska den prövas av tillståndsmyndigheten.

Regeringen föreslår även att villkor om säkerhet ska kunna justeras om det kan antas att den säkerhet som ställts inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs.

Regeringen föreslår vidare att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad som krävs för att en säkerhet ska kunna godtas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2019.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) 1013/2006.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:64 Säkerhet vid geologisk lagring av koldioxid:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljöbalken

dels att 15 kap. 37 § och 24 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 15 kap. 37 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.37 §²

Tillstånd till geologisk lagring av koldioxid *får ges endast om* verksamhetsutövaren ställer säkerhet enligt 16 kap. 3 § eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för att säkerställa fullgörandet av de skyldigheter som gäller för verksamheten enligt denna balk, lagen (2004:1199) om handel med utsläppsätter samt de föreskrifter och tillståndsvillkor som har meddelats med stöd av dessa lagar.

Tillstånd till geologisk lagring av koldioxid *ska för sin giltighet göras beroende av att* verksamhetsutövaren ställer säkerhet eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för att säkerställa fullgörandet av de skyldigheter som gäller för verksamheten enligt denna balk, lagen (2004:1199) om handel med utsläppsätter samt de föreskrifter och tillståndsvillkor som har meddelats med stöd av dessa lagar. *En säkerhet får ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet.*

När en säkerhet ställs ska den prövas av tillståndsmyndigheten. Säkerheten ska godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål.

Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

37 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som krävs för att en säkerhet ska kunna godtas.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999.

² Senaste lydelse 2016:782.

24 kap.5 §³

I fråga om miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet får tillståndsmyndigheten ompröva tillstånd när det gäller en bestämmelse om tillåten produktionsmängd eller annan liknande bestämmelse om verksamhetens omfattning, samt ändra eller upphäva villkor eller andra bestämmelser eller meddela nya sådana

1. när, från det tillståndsbeslutet fick laga kraft, det förflutit tio år eller den kortare tid som, på grund av vad som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer,

2. om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljökvalitetsnorm inte följs,

3. om den som har sökt tillståndet har vilselett tillståndsmyndigheten genom att lämna oriktiga uppgifter eller låta bli att lämna uppgifter av betydelse för tillståndet eller villkoren,

4. när tillståndet eller villkor som gäller för verksamheten inte har följts,

5. om det genom verksamheten uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts,

6. om förhållandena i omgivningen har ändrats väsentligt,

7. om en från hälso- eller miljösynpunkt väsentlig förbättring kan uppnås med användning av någon ny process- eller reningsteknik,

8. om användandet av någon ny teknik för mätning eller uppskattning av förorening eller annan störning skulle medföra väsentligt bättre förutsättningar för att kontrollera verksamheten,

9. om verksamheten helt eller till väsentlig del är förlagd inom ett område där förbud råder enligt en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 9 kap. 4 §,

10. för att förbättra en anläggnings säkerhet,

11. om det visar sig att anordningar som har vidtagits eller villkor som har meddelats till skydd för fisket med stöd av 11 kap. 8 § eller enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet är mindre ändamålsenliga, eller

12. om det kan antas att en säkerhet som ställts enligt 9 kap. 6 e §, 15 kap. 35 § eller 16 kap. 3 § inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs.

12. om det kan antas att en säkerhet som ställts enligt 9 kap. 6 e §, 15 kap. 35 § eller 37 § eller 16 kap. 3 § inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs.

I fall som avses i första stycket 5 får tillståndsmyndigheten också besluta om andra åtgärder som behövs för att förebygga eller minska olägenheter för framtiden.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2019.

³ Senaste lydelse 2018:1407.